

Aineistovalinnan trendit nyt ja tulevaisuudessa

Kaisa Hypén, Turun kaupunginkirjasto

Ensin muutama sana menneistä käytännöistä ja auktoriteeteista

ARVOSTELEVA KIRJALUETTELO

JULK. VALTION KIRJASTOTOIMISTO

Kirjastoissa tarpeeton kirja.

Ei silti riittävän lukkoon lyötyä ja uskottavaa kelvataksaan kirjastokirjaksi

Toivottavasti joku vaimoparka, jonka oma ukko hyppii vieraissa, saa utua lohtua tästä ihanasta tarinasta.

Kirjanen ei nähdäkseni ole sopivaa lukemista nuorisolle; sen sijaan se ehkä sopii hyvin ajanvietteeksi ihmiskunnan miehen aineksen varttuneemmille edustajille.

Kaikkiin kirjastoihin

N.s. lausuntarunoja eivät läheskään kaikki ole, mutta harrashenkisinä sopivat toiset kyllä maalaisoloissa esitettäväiksi.

Teoksen hankkimista kirjastoihin ei myöskään varauksitta suosittel.

Kirja, joka ansaitsee tulla hankituksi laajalti kirjastoihin.

En silti vastusta sen kohtuullista kirjastoon pääsyä

Kirja ei sovellu kenen käsiin hyvänsä.

Ainakaan pienempien kirjastojen ei teosta kannata hankkia.

Tämä kiintoisa ja ansiokas kirja kuuluu ilman muuta kirjastoihin.

Lukukelpoinen, mutta ei yllä kirjastotasoon.

Hyvin lähellä huonointa koskaan Suomessa ilmestynyttä kirjaa.

Arvosteleva Kirjaluettelo oli Kouluhallituksen vuosina 1922–88 (vuosina 1908–21 alan järjestöjen) julkaisema lehti, joka sisälsi kirjastojen kirjanvalinnan tueksi tarkoitettuja lyhyitä arvosteluita uusista suomenkielisistä kirjoista. Sitä jaettiin Kirjastolehden liitteenä.

Arviot on digitoitu ja ne ovat osa [Kirjasammon](#) teoskuvauksia.

Kirjallinen toteutus on auttamattoman väritön ja innoton. Kirjailija ei kerta kaikkiaan ole saanut otetta aiheestaan. Poikien vuorosanat ovat aikuisen-jäykkiä, jopa teoreettisia. Ja tarinasta puuttuu viritystä ja voimaa. – Kirjastoissa tarpeeton.

TURKU
Kirjasto

Näytelähetykset ja kirjalintakokoukset: tiedonjakamista ja yhteisen tietopääoman kartuttamista – ja portinvartijuutta. Käytännöstä luovuttiin pääosin 1990-luvulla. Kuva Turun kaupunginkirjaston kirjalintakokouksesta, todennäköisesti vuodelta 1966.

TURKU
Kirjasto

Valinnan työkaluista

Valintatyön muutokset

- 2000-luvulla vahvistui trendi, että valinnat tehdään erilaisten listojen perusteella (kirjastojärjestelmän valintalistat, Hankintaportaalin listat)
- Valintatyötä keskitetään erityisesti kelluttavissa kirjastoissa, valintaa tekee yhä harvempi kirjastoammattilainen
 - tehokkuutta ja säästöjä
 - aineistot nopeammin kirjastoihin, erityisesti ennakot
- Mitä menetetään?
 - Kollegiaalinen keskustelu ja tiedonjakaminen?
 - Mahdollisuus tutustua ilmestyvään aineistoon?
- Aineistoihin ja sisältöihin tutustumiseen muita menetelmiä

Hakutulokset (12 kpl)

Nimike ▲ Sukunimi ◆ Julkaisija ◆

Katajamäki, Unto / Hiiriä ja vainajia.

Kirjastoluokka: 84.2 Tyyppi: BK Kieli: fin Julkaisija: [redacted]
Sidosasu: sidottu Listalla: 2021-11-01 Uutuus Kau...

Kautovaara, Ninni-Riikka / Kyllä minä.

Kirjastoluokka: 82.2 Tyyppi: BK Kieli: fin Julkaisija: [redacted]
ISBN: 978-952-80-4761-2 Sidosasu: nidottu Listalla: [redacted]

Suihko, Seppo / Liikahduksia Motus.

Kirjastoluokka: 82.2 Tyyppi: BK Kieli: lat Julkaisija: [redacted]
ISBN: 978-952-80-9274-2 Sidosasu: nidottu Listalla: [redacted]

Gurnah, Abdulrazak / Loppuelämät.

Kirjastoluokka: 84.2 Tyyppi: BK Kieli: fin Julkaisija: [redacted]
Sidosasu: sidottu Listalla: 2021-11-01 Uutuus Kau...

Anna / Madonsyömiä aatoks...

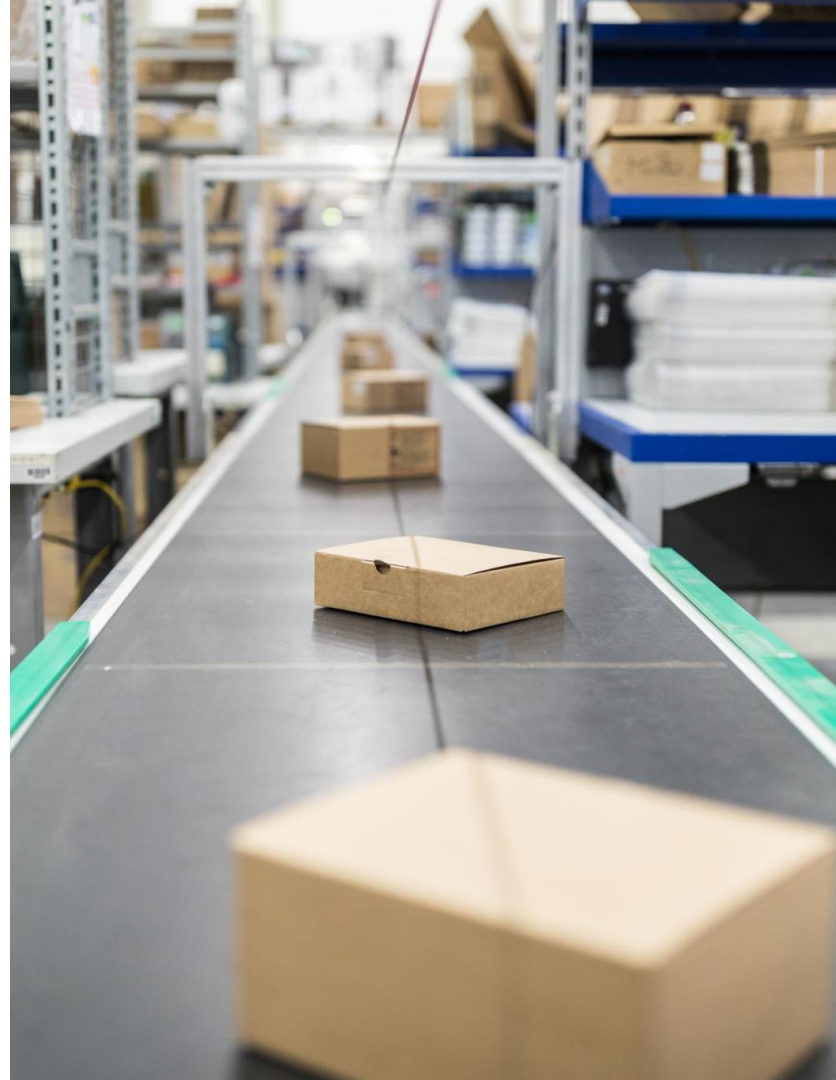
Kirjastoluokka: 85.3 Tyyppi: BK Kieli: fin Julkaisija: [redacted]
ISBN: 978-952-80-4929-6 Sidosasu: [redacted] Listalla: [redacted]

Kohti suurempia kokonaisuuksia?

- Hankinnan keskittyminen yhä isompiin yksiköihin alueellisesti, jopa valtakunnallisesti?
- Valintojen keskittyminen jolloin valintaan osallistuvat yhä harvemmat?
- Logistiikan merkitys korostuu – yhteiskäyttöiset ja alueellisesti kelluvat kokoelmat
- Asiakkaiden verkkokauppa-asiointitrendin vahvistuminen ja kysynnän keskittyminen uudempaan aineistoon?
- Valtakunnallisen e-kirjaston vaikutus paikallisesti

TURKU
Kirjasto

Tekoäly työkaveriksi?

- Erilaiset järjestelmät seuraavat kokoelman käyttöä
 - oppivat järjestelmät voisivat keräämänsä tiedon pohjalta ja tekoälyn avustamana valita myös ainakin osan uudesta aineistosta – joko ihmisen kanssa yhteistyössä tai itsenäisesti
- Aineistoesittelyiden ja suositteluiden uudet digitaaliset ja interaktiiviset välineet – sisällöt esiin, kokoelman monipuolisempi käyttö

Aineistoihin liittyviä näkymiä

- Painettu kirja jatkossakin keskeinen formaatti?
- Tälläkään hetkellä kaikki aineisto ei ole tarjolla kirjastojen välitettäväksi, esim. osa e-kirjoista ja konsolipeleistä – vahvistuuko tämä trendi ja heikkeneekö kirjaston rooli aineistojen välittäjinä?
- Musiikki- ja elokuvatallenteet: verkkojakelun vahvistuminen?
- Kuka vain voi olla julkaisija – ei sisällöllisiä tai tekstin tasoon liittyviä laatutakuita

Rajanvetoja

Kirjastolaki 2016

• 6 § Yleisen kirjaston tehtävät

• Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

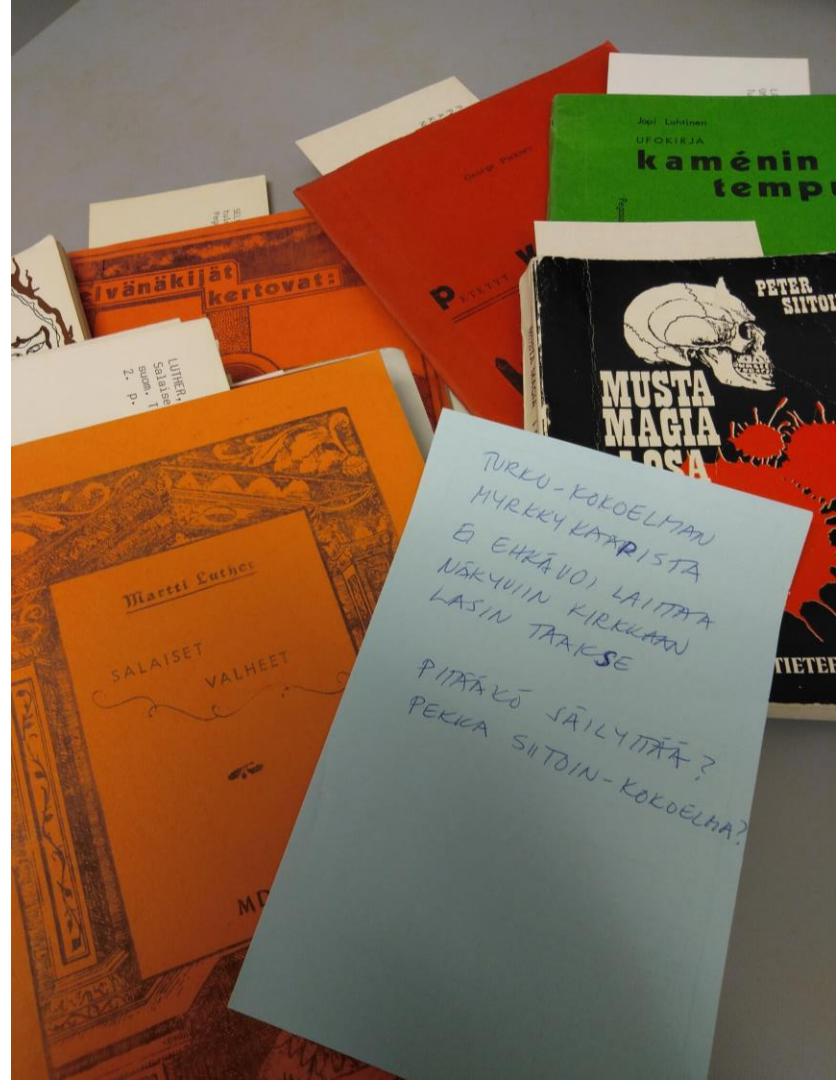
Kuinka monipuolinen kokoelma voi olla?

Kirjastojen mediakasvatuksen rooli monipuoliseen lukutaitoon ohjaamisessa? Entä kokoelmiin liittyvässä keskustelussa?

Kokoelman ja aineiston laatu?

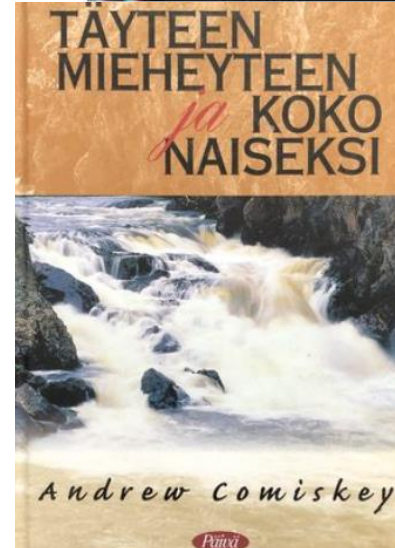
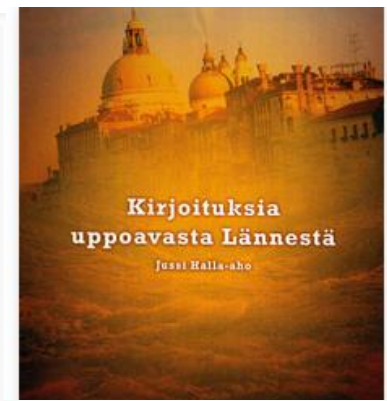
Mikä kokoelman rooli on yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämässä?

Ollaanko kirjastoissa
liian arkoja? Ja mitä
kirjastoissa pelätään?

Luotettava kokoelma?

- Onko kokoelma luotettava, jos siihen sisältyy vain tutkittua, laadukasta ja luotettavaa tietoa?
- Vai lisääkö luottamusta kirjastoon se, että kokoelmasta löytyy monipuolisesti ja sisällöltään kirjavaa aineistoa?

”Kirjasto on maailman näyttämisen paikka”

- Kirjastoilla on tiedonvälittäjän rooli myös hankaliksi koettujen teemojen osalta
- Monipuolisuus, tasapuolisuus, sananvapaus
- Valinnat ja kokoelmat ovat myös tulevaisuutta varten, kertovat omasta ajastaan
- Luottamus asiakkaiden arviointikykyyn
- Valmius keskustella kokoelman sisällöistä

Ollaanko kirjastoissa kuplissa?

- Näkyykö kupla-ilmiö myös kirjastoissa?
 - Esimerkiksi: jätetään valitsematta aineistoa, jonka sisältö on omasta mielestä ”väärää”
 - Tehdään poisvalintaa poistamalla kokoelmasta aineistoa joka ei miellytä
- Heijastuuko nykyinen keskusteluilmapiiri myös kirjastoihin?
 - Pystytäänkö keskustelemaan kiihkotta eriävistä näkemyksistä ja mielipiteistä?

Asiakkaiden mahdollisuudet vaikuttaa kokoelmaan

- Hankintaehdotukset
 - Turkuun tulee vuosittain yli 2 500 hankintaehdotusta
 - Valmisteilla opinnäytetyö: mitä aineistoja toivotaan, mitä hankitaan
 - Ehdotusten arviointi: kuten muutakin valittavaa aineistoa
- Asiakkaiden aktivointi, kampanjat, erilliset määrärahat?
- Kirjastopalvelun Valitse ja vaikuta -palvelu

Silvia Moreno-Garcia	Gods of jade and shadow	E-kirja					
Guillermo Maldonado	Jumalan k https://www.adlibri	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Mynam
Yrsa Sigurdardottir	The Doll	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Paakirja
Derya Yildirim & Group Si	Dost 1	Levyarvostelu Hes	CD			Kyllä	Ilpoiner
Leonora Carrington	The hearing trumpet	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	
Satoru Yamaguchi	My Next L Alkukielinen nimi	E-kirja				Kyllä	
Kawakami, Hiromi	Senseis pi ISBN 978-91-8917	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Äbo sta
Kati Kemppainen	Pyhästä Hengestä muutos lä	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Ilpoister
David Campany	On photographs	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turku p
Tarquin Hall	The Delhi 4 ensimmäistä su	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Turku p
Louise Penny	The Madn Chief Inspector Ge	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Turku p
Selma Vilhunen	Hobbyhorse Revolution	Elokuva			DVD	Kyllä	Turku
Miranda Cowley Heller	The Paper palace	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Turun p
Stacey Lee	The Downstairs Girl	Kirja	Kaunokirja	Nuoret		Kyllä	Turun p
Sara Hildénin taidemuseo	Kari Vehos/Kari Vehosalon ret	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turku
Osmo Ikonen	Yhden miehen armeija	CD				Kyllä	Paakirja
Marklund Liza	Polarcirkeln	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Raisio p
F.T. Lukens	In deeper !Pehmeäkantinen t	Kirja	Kaunokirja	Nuoret		Kyllä	Turun p
Gabriel Korpi	Timantti ja Valo Kurki -dekkar	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset			
Gabriel Korpi	Timantti ja Valo Kurki -dekkar	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Ei	
	Marc Chaç ISBN 978-952-692	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turku, p
Smith Michael	Bletchley Park : The Code-br	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turun p
Kauko Mäntylä	Ulla hyvä, Turun Sanomissa	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Vaski09
Luoto Valtter	Sen Juma! Aikamedia Oy	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Turku p
Gardell, Jonas	Ett lyckligare år	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Kräkka
Frances Grimble	Fashions c Volume 1 löytyy jo	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Salo pä
Senja Larsen	Veikkausk: Erittäin ajankohtai	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Ei	
Holly Jackson	As good a kirja on englanniks	Kirja	Kaunokirja	Nuoret		Kyllä	Salon p
Elise Kova	A Deal with the Elf King	Kirja	Kaunokirja	Nuoret		Kyllä	Turun p
Kauko Mäntylä	Ulla hyvä, parahin Urpo! Kah	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Turun p
Suhonen Ville	lkuiseen r Dokumntielokuv:	Elokuva			Blu-ray	Kyllä	Naanta
Bogle John C.	The Little Book of Common S	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turun p
A.J Jacobs	It's All Relative: Adventures U	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Numme
THQ NORDIC GMBH	Biomutant Ps4 -konsolipeli	Peli				Kyllä	Numme
A.J Jacobs	Thanks A Thousand: A Gratitu	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Numme
Lonely Planet	Amazing Train Journeys	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turun F
Donald Greig	Time Will Tell Harc	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Tku, pä
Len Deighton	Action Cook Book	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Tku. Pä
Harri Tuominen, Waldema	Juice puhu Ilmestynyt 2020. E	E-kirja				Ei	
	Balzac's Lives Pa	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Tku, pä
Edition Spielwiese ja Peg	MicroMacr Lautapeli. Vuoden	Peli				Kyllä	Kaarina
Rodrigo Garcia	A Farewell https://bookmarks	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Paakirja
Anthony Pym	Translator Kustantaja: Bloom	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Paakirja
Sinclair Mckay	Secret service brainteasers	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turun p
Preston & Child	Extraction https://www.presto	Kirja	Kaunokirja	Aikuiset		Kyllä	Varissu
Sinclair Mckay	The Scotland Yard Puzzle Bo	Kirja	Tietokirjalli	Aikuiset		Kyllä	Turun p

Valintojen linjausta

- Parin viime vuoden aikana kirjattuja valintakysymyksiä ja vähän kokoelmiinkin liittyviä
 - Varausjonoihin reagointi, maksiminidemäärät / nimeke?
 - Ongelmalliset hankintaehdotukset, jotka liittyvät viruksiin, erityisesti covid19: lisähaasteena teosten amerikkalainen alkuperä. Toinen hankala teema ilmastonmuutoksen kieltävät kirjat. Myös näiden näkökulmien pitää olla kokoelmassa
 - Väite kunnianloukkauksesta ja vaatimus kirjan poistamisesta kokoelmasta, saatu lakimiehen lausunto
 - Omakustanteet
 - Paikalliskokoelman uudet periaatteet
 - Uudet pelikonsolit ja niihin hankittavat pelit
 - Jukka Hankamäen kirja Totuus kiihottaa: hankitaan 1 kpl – palautetta saadaan, tehtiin kummin päin vain, joko sananvapauden rajoittamisesta tai asiattoman aineiston hankinnasta kirjastoon

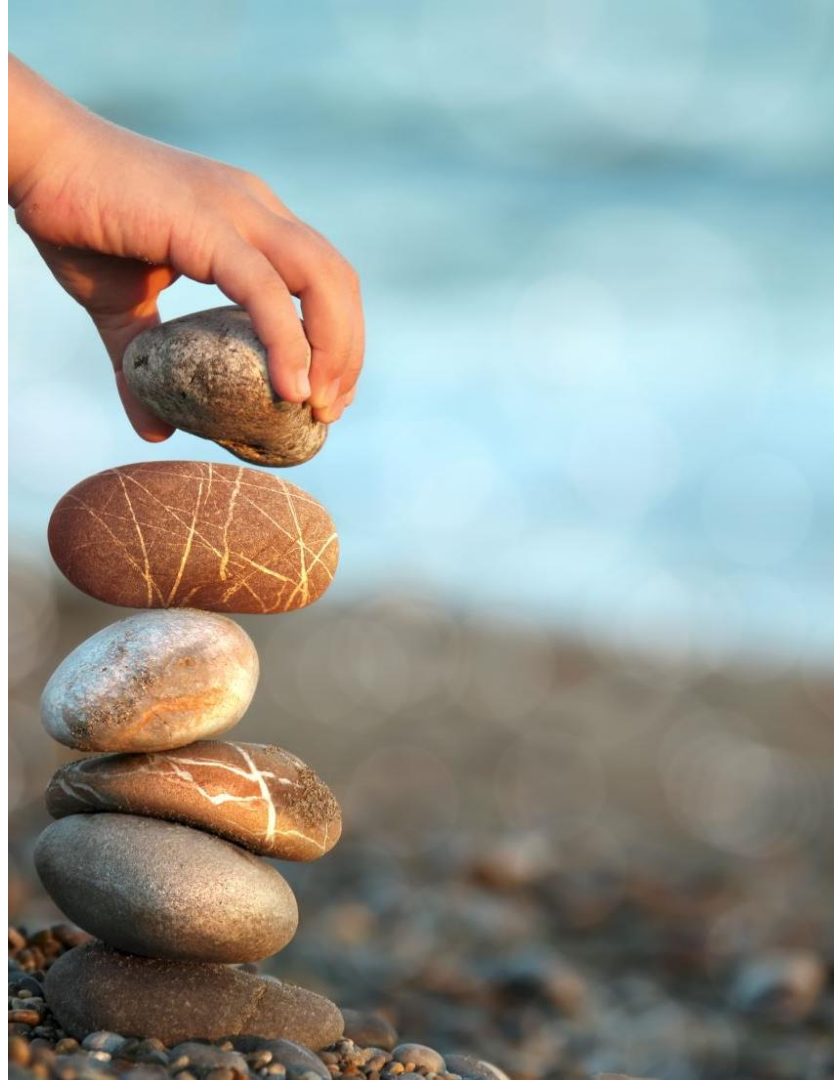
TURKU
Kirjasto

Summa summarum

Valistuneita arvauksia

- Valinta ja hankinta keskittyvät, logistiikan merkitys kasvaa
- Valinnan automatisointi esim. tekoälyn avulla
- Osa sisällöistä jää kirjastojakelun ulkopuolelle
- Tarjolla olevan aineiston arviointi haasteellisempaa
- Yhteiskunnallinen ja keskusteluilmapiiri kärjistyvät, haastavat kirjaston asiantuntijaroolin

kaisa.hypen
@turku.fi

Kysymykset

**Urbaani legenda jo
vuodesta 1229.**

Kiitos!